

PROF. DR ISRAEL ZAK (1927–2011) – WSPOMNIENIE

Memories of Prof. Dr. Israel Zak (1927–2011)

Aleksander GARLICKI

*AGH Akademia Górniczo-Hutnicza, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska;
al. A. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków*

W dniu 24 sierpnia 2011 r. po długotrwałej walce z nieuleczalną chorobą zmarł Israel Zak, emerytowany profesor Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie. Do ostatnich chwil życia był świadomy swoich polskich korzeni, bowiem Jego rodzice przed II wojną światową przybyli do ówczesnej Palestyny z okolic historycznej miejscowości Stoczek (obecnie zachodni skraj województwa lubelskiego).

Izrael Zak urodzony w Palestynie był świadkiem i współuczestnikiem powstania w roku 1948 państwa Izrael, w którym odbył służbę wojskową oraz ukończył studia wyższe. Wybrana przez Niego geologia stała się pasją zawodową na całe życie. Liczne publikacje z zakresu geologii, tektoniki i geochemii w największym stopniu były poświęcone złożom ewaporacyjnym. Przez wiele lat prowadził prace terenowe w najbliższej okolicy depresji Morza Martwego, dużo uwagi poświęcając także chemizmowi i własnościom fizycznym wód tego zbiornika.

Jako światowej rangi specjalista był zapraszany w charakterze wizytującego profesora do licznych uniwersytetów – od Japonii po Stany Zjednoczone. Zapraszano Go też do udziału w cyklicznie odbywających się światowych sympozjach solnych oraz międzynarodowych konferencjach poświęconych sedimentologii oraz geologii złóż solnych.

Był człowiekiem bardzo komunikatywnym i życzliwym dla innych ludzi, cechowało go wybitne poczucie humoru i pogoda ducha. Z łatwością nawiązywał więc współpracę z innymi uczonymi i na całym świecie pozostawił licznych przyjaciół. Wielkim wsparciem dla Niego była Jego żona Hanna, którą przeżył tylko o trzy miesiące.

W roku 2008 profesor Zak skorzystał z zaproszenia Polskiego Stowarzyszenia Górnictwa Solnego i wziął udział w XIII Międzynarodowym Sympozjum Solnym *Quo Vadis Sal* w Dolinie Demianowskiej na Słowacji. Przedstawił wtedy referat na temat budowy wysadu solnego Mt. Sedom nad Morzem Martwym (biblijna Sodoma).

Fot. 1. Israel Zak w Jad wa-Szem, Jerozolima

Fot. 1. Israel Zak at Yad Vashem, Jerusalem

WYBRANE PUBLIKACJE PROF. ISRAELA ZAKA

- Zak I., 1967. *The Geology of Mount Sedom*. The Hebrew University Jerusalem (in Hebrew, English summary), 1–208 (rozprawa doktorska).
- Zak I., 1969. The Cl/Br Ratio in Rock Salt. An Indicator of the Order of Succession. *Israel Journal of Earth Sciences*, 18, 43–146.
- Zak I., 1973. Sedimentology and bromine geochemistry of marine and continental evaporates in the Dead sea basin. *Proceedings of the Fourth Symposium on Salt, Houston, Texas*, Northern Ohio Geological Society Incorporated, II, 349–361.
- Zak I., 1997. Evolution of the Dead Sea brines. W: Niemi T.M., Ben-Avraham Z. & Gat J.R. (Eds), *The Dead Sea: the lake and its setting, Oxford monographs on geology and geophysics*, 36, Oxford University Press, Oxford, 1–298.
- Zak I. & Bentor Y.K., 1972. Some new data on salt deposits of Dead Sea area, Israel. *Geology of saline deposits. Proceedings Hanover Symposium*, UNESCO, 1968 (Earth Sciences, 7), 137–146.
- Zak I. & Freund R., 1981. Asymmetry and basin migration on Dead Sea Rift. *Tectonophysics*, 80, 27–38.
- Garcia-Veigas J., Rosell L., Zak I., Playa E., Ayora C. & Starinsky A., 2009. Evidence of potash salt formation in the Pliocene Sedom Lagoon (Dead Sea Rift, Israel). *Chemical Geology*, 265, 499–511.
- Stein M., Starinsky A., Agnon A., Katz A., Raab M., Spiro B. & Zak I., 2000. The impact of brine-rock interaction during marine evaporate formation on the isotopic Sr record in the oceans: Evidence from Mt. Sedom, Israel. *Geochimica et Cosmochimica Acta*, 64, 12.